

Riegelhaupt Fülöp És Családja

A kép Lónya-telepen készült egy családi találkozás alkalmából, vagyis a nagyszüleim, Riegelhaupték, édesapám szülei, akik Csehszlovákiában éltek, látogatóban voltak nálunk. A képen középen a két idős ember a nagyapám, Riegelhaupt Sámuel (Samu) és a második felesége, én csak úgy ismertem, hogy Frissné. A nagyapa mellett, jobb oldalt van az édesapám, Riegelhaupt Fülöp, előtte ül anyukám, a kisgyerek én vagyok, akinek borzasztó kajlák voltak a fülei, és ezért egy szép kis szalaggal kötötték le a fülét. Körülbelül egy éves voltam. A nagymama jobbján van édesapám öccse, Sándor és előtte a felesége, Regina, nekik nem volt gyerekük. Hátul látszanak a rönkök ott a Lónyatelepen. Nagyapa egy nagybirtokosnak volt a gazdatisztje. Mikor én megismertem, vagyis amire én visszaemlékszem, egy öreg bácsi volt, akkor már nem dolgozott, de nyugdíjat kapott ettől a volt gazdájától, mert olyan becsületesen, nem tudom, hány évig vezette a nagybirtokot. Az apai nagyszüleimnek két fiuk volt, édesapám, Fülöp és az öccse, Sándor. Több gyerek nem volt, mert nagyapa első felesége akkor halt meg, mikor a kisebbik fiú született, 1890-ben. Nagyapa özvegyen maradt két kicsi gyerekkel, megnősült, elvett egy özvegyasszonyt. A mostohanagymama nevét nem tudom, csak úgy, hogy Frissné, zsidó volt. Én egyáltalán nem is emlékszem rá, de tudom, hogy nagyon szépen nevelte a két mostohagyereket, éppen úgy, mint a saját gyerekét, akit Friss Árminnak hívtak. Ő édesapámnál idősebb volt, de úgy nőttek fel, mint az édestestvérek. Az édesnagymamának a testvérei, a Goldmanok építettek egy fűrészgyárat Lónyán, románul Lonea, ez egy szénbányatelep Hunyad megyében. Petrozsény mellett van egy pár kilométerre, utána jön Petrilla [a Petrozsény és Petrilla közötti távolság 5 km]. Ezek mind a Zsil-völgyi bányatelepek. Ott volt ez a fűrésztelep, és így került a nagybácsim, Sándor tizenöt éves korában oda, kitanulni a fás mesterséget. Precízen nem tudom a lefolyását az életüknek, de tény, hogy akkor kerültek a Zsil-völgybe [az édesapával együtt], amikor már felnőttek voltak. Abban az időben még magyar világ volt [Hunyad vármegye Magyarországhoz tartozott a trianoni békeszerződés előtt, utána pedig Romániához. -- A szerk.], és így maradtak itt Romániában. Édesapám vezette a fűrészgyárat, a nagybácsim meg az üzleti részét: utazott, fakereskedő volt. A fások mindig üzleteket kellett kössenek, de rövid ideig tartott ez az egész ügy, mivelhogy édesapám megbetegedett, és

lassacskán aztán megszűnt ez az egész telep. Istenien éltek ott, anyámnak olyan jó dolga volt, úgy el volt kényeztetve, hogy rettenetes, nem dolgozott sehol. Nagyon jóban volt a sógornőjével, ennek a Sándornak a feleségével, egyidősök voltak. A sógornője Vulkánban született, Vulcani románul, Lövi Regina, zsidó volt, a nagybácsim ott dolgozott, és úgy kerültek össze, nagyon fiatalon házasodtak össze. Miután édesapám meghalt, egy darabig Sándor nagybácsim vezette a gyárat, aztán egy részvénytársaság lett belőle, nekünk nem volt részvényünk ott, de őszintén nem is tudom, hogy mi lett utána. Arra emlékszem, hogy egy darabig fungált még az a fűrészgár. Aztán felszámolódott, még a második világháború előtt, még a régi román világban. Én minden évben mentem Sándor nagybácsimhoz Petrozsénybe, édesapám már nem élt, de mindig kimentünk Lónyára, nézni, hogy mi van. Ahogy a vakáció megkezdődött, én ott nyaraltam a nagybácsiméknál -- egyedül mentem olyankor. Ez volt a második otthonom. Szép emlékeim vannak Petrozsényről. Érdekes volt ez a kisváros, Petrozsény, egy bányaváros volt, és aszfaltozott, vízvezeték, szóval nagyon kulturált élet volt, jól éltek az emberek. Szép emlékeim vannak Petrozsényről. Én éveken át jártam a nagybácsimhoz, amíg a visszacsatolás nem volt, amikor [Észak-]Erdélyt visszacsatolták a magyarokhoz [1940-ben; lásd: második bécsi döntés]. Úgy éreztem, mintha édesapám lett volna a nagybácsim. A nagybácsim nem szerette a fakereskedést, és a második világháború után fényképész lett, az volt a hobbija. Hivatásos fényképész lett, nem volt saját műterme, hanem a petrozsényi helyi román lapnak lett a fotóriportere. Nagyon tisztelték és szerették városszerte. Nagyon becsületes ember volt. És természetesen a háború után megint felvettem a kapcsolatot a nagybácsimmal. [A deportálásból hazatérve] oda mentem, arról volt szó, hogy ott maradok nála, de közben a férjemmel összekerültem, és itt, [Maros]Vásárhelyen férjhez mentem. A nagybácsim nem volt vallásos egyáltalán, de azért a zsidóságát megtartotta. 1981-ben halt meg Petrozsényben, a zsidó temetőben van eltemetve, a felesége, Regina, aki a 1960-as években halt meg, úgyszintén oda van eltemetve.